

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, torek 22. maja 1951

LETO XII, ŠT. 118 / POSAMEZNA STEVILKA 5 DIN

NOV OPOMIN NAPADALCEM

Vačina članice Organizacije združenih narodov je konec prejšnjega tedna pozvala vse države na svetu, naj prepovedo izvoz orožja, streliva in ostalega strateškega materiala na Kitajsko.

Upanje tistih, ki so pred meseci še menili, da bo kitajske oblasti končno srečala pamet, upanje tistih, ki so prezgodaj pričakovali, da bodo pekinški veljaki začeli gledati prej in bolj na kitajske interese kot na koristi kremeljskih despotov, se je namreč pokazalo za zmotno. Pekinška vlada je po vrsti prezrla vse predloge o ustavitvi sovražnosti, o umiku tujih čet iz Koreje in o volitvah pod nadzorstvom Združenih narodov. Nad tri mesece je zavračala vsa posredovanja Komisije za dobre usluge, ki so jo Združeni narodi ustanovili prav zato, da poišče osnove za mir v Koreji, ter na njene brzojavke se odgovarjala ni. V Pekingu niso hoteli sprejemati niti diplomatskih predstavnikov, ki so skušali posredovati v imenu svojih vlad. Skratka, pekinška vlada je nesramno prezrla sleherni pametno ponudbo, zasmehovala je napore Združenih narodov in pozive za začetek razgovorov, na vse mirovne ponudbe pa odgovarjala le s tem, da je pošiljala vedno več svojih »prostoovoljcev« v korejsko morijo.

Z takšnem položaju so morali Združeni narodi, če so hoteli ohraniti svoj ugled in ostati zvesti načelom ustanovne listine te organizacije, — zaradi katerih so se tudi zapletli v korejski spopad — sprejeti nove ustrezne sklepe. In sprejeli so jih. Prepovedali so pošiljanje strateškega materiala in orožja na Kitajsko, s katerim bi Kitajci pobijali vojake, ki se v Koreji bore za cilje Združenih narodov.

Pri analizi glasovanja v Generalni skupščini Organizacije združenih narodov ugotovimo, da je vedno več držav, ki kitajsko napadalnost brez pridržka obsojajo in da ni nikogar, ki bi jo upal javno zagovarjati. Nesramno kitajsko ravnanje je do take enotnosti največ pripomoglo. Pri odrejanju stališča nekaterih držav, oziroma pri izjavljanju omenjenega sklepa pa morda preveč očitno prihaja na dan skrb, kako bi se naprej cvetela njihova kupčija, čeprav za cenlo življenj rojakov. Cilj Združenih narodov v Koreji ostaja slej ko prej — kot poudarja resolucija — mirna poravnava in Združeni narodi bodo ukrepe proti Kitajski preklicali, brž ko bo pekinška vlada pokazala nekaj dobre volje in pripravljenost, da sede za zeleno mizo.

Sovjetska zveza s svojimi sateliti v Generalni skupščini ni hotela glasovati. Bila je namreč v zelo nerodnem položaju. Kako naj glasuje za prepoved pošiljanja orožja, ko pa je vendar sama glavni dobavitelj severnokorejske vojske in kitajskih prostovoljcev? Kako naj glasuje proti prepovedi, ko bi se pred očmi svetovne javnosti znova razkrinkala kot država, ki očitno pomaga napadalcu, (ko še pakt s Hitlerjem ni pozabljen). Izbrala je tretji pot. Generalni skupščini je odrekala pravico, da odloča o sankcijah proti Kitajski, sama pa je glasovanje vrzela kot država, ki se je korejski spopad ne tiče.

Dogodki, ki so sklepni Generalne skupščine takoj za petami sledili, utegnejo potrjevati, da zadrega sovjetskih voditeljev spričo odločnosti svobodnega sveta, da se napadalnost učinkovito upre, ni bila majhna. Ne bi sicer hoteli preveč verjeti glasovanju — ki so se pred kratkim razširili v zvezi s predlogom ameriškega senatorja Johnsona — da je namreč mnogo upanja na skorajšnje pomirjenje v Koreji, da so Rusi pripravljeni na pogajanja glede Koreje (in da tudi v Parizu veje nov veter); vendarle bo držalo, da vsako popuščanje hrabri osvajača in da je zoper vsakršne njegove grožnje na mestu le odločen odgovor. Upravičen sklep Generalne skupščine OZN bo trdoglavo in nesramne hazarderje za tujce koristi morda le odvrnil od nadaljnjih pustolovščin in jim pomagala dokopati se do potrebne zmernosti in trestnosti.

Industrijski denarni boni namesto industrijskih nakaznic

Za drugo letošnje četrtletje potrošni, ki ne bodo več dobili dosežanih industrijskih nakaznic (za nakup industrijskega blaga široke potrošnje s popustom 80%), marveč bodo dobili v enakem znesku kakor doslej industrijske denarne bone v podobni obliki, kakor smo jih nedavno dobili za nakup živin s 80% popustom. Industrijske potrošniške nakaznice, ki so bile izdane za zadnji dve četrtletji, ostanejo seveda veljavne. Pozneje pa bodo tudi neizkoriščene ali deloma izkoriščene indu-

VREME

Davil je bila v Sloveniji sorenemljiva oblačnost z meglo po kotlinah. Najnižja temperatura je bila 3°C na Jezerskem. Zračni pritisk je bil ob 5 v Ljubljani 735,4 mm, temperatura zraka 13,8°C, najnižja temperatura 10,7°C, relativna vlažnost 92%, vidljivost 2 km, nebo oblačno 3/4.

Vremenska napoved za 23. sredo: Naravno oblačnost, pozneje dež po vsej Sloveniji.

Iz Zagreba je prispela v ponedeljek jutri... letalom v Ljubljano britanska parlamentarna delegacija, ki so jo na letališču sprejeli predsednik kluba ljudskih poslancev minister Zoran Polić, sekretar Ljudske skupščine LR Slovenije ing. Pavle Zaver, direktor Jaka Avšič in drugi. Britanski parlamentarci so se z letališča takoj podali v Postojno, kjer so si ogledali Postojnsko jamo. Po vrnitvi iz Postojne so bili na kosilu, ki ga je priredil predsednik Prezidijske Ljudske skupščine LR Slovenije Josip Vidmar. Na kosilu so bili tudi predsednik vlade LR Slovenije Miha Marinko, podpredsednik vlade Sergej Kraigher in dr. Marijan Brečelj, ljudski poslanec Lidija Senturce in člani vlade. Popoldne so si britanski parlamentarci ogledali Ljubljano, večerjali pa so na Bledu. Danes odpotujejo v Beograd.

Gospodarstvo z vodo in naši ljudski odbori

Ob diskusiji o ljudskih odborih se je že oglasila Glavna uprava za vodno gospodarstvo Slovenije s predlogom, naj javnosti povemo nekaj več o tej važni gospodarski panogi. Po razgovoru z direktorjem uprave inž. Kerinom, smo tole napisali za naše bralce:

Voda, ta velikanska prirodna sila, je nepogrešljiva hrana človeškega organizma in našega gospodarstva, lahko pa tudi ogroža človeka in gospodarstvo. Zdrava pitna voda nas krepi, z vodo lahko umetno namakamo zemljišča v kmetijstvu, žene nam električne centrale, v rekah in ribnikih gojimo ribe in itd. Toda jo, če voda poplavi polje in vdere v hiše, če hudourniki podirajo drevesa, če nam neprečiščena industrijska odpadna voda v rekah uničuje ribe in ogroža človeka, če nam v največji vročini zmanjka pitne vode ali pa ljudje pijejo okuženo. Zato je potrebno določeno gospodarjenje z vodo, potrebna je obramba pred njenimi škodljivimi vplivi; potrebni so kanali za osuševanje in namakanje zemlje. Delati moramo vodovode, graditi hidrocentrale, zavarovati bregove rek, ure-

jati hudournike in napraviti še mnogo drugega.

Glavna uprava za vodno gospodarstvo, ki ima tudi terenske uprave, strokovno preučuje vsa vprašanja vodnega gospodarstva in vodi o njem splošno skrb; izdaja ali predlaga predpise v zvezi z vodnim gospodarstvom, ima tudi določena podjetja za vzdrževalna in druga dela, njeni inspekcijski organi pa nadzirajo, ali podjetja, ustanove, zadrage in posamezniki obvezne predpise izvajajo ali prav izkoriščajo vodo, pravilno postavljajo objekte ob vodi, pravilno grade na vodi, ali za varujejo ljudsko premoženje pred poplavi in podobno. Naloga okrajnih in mestnih ljudskih odborov je izdajati gradbena dovoljenja, voditi vodopravne razprave, odločati o odškodnini, izrekanju kazni, medtem ko je skrb za čim večjo dejavnost v vodnem gospodarstvu dolžnost vseh okrajnih in krajevnih odborov. Samo za večje reke: Savo, Savinjo, Dravo, Muro, Sočo in Ljubljano, so ti poslali pridržani glavni upravi. Iz tega izhaja, da imajo ljudski odbori veliko odgovornost na

Delavski svet jesijske železarne se bori za večjo gospodarnost

Pred dnevi je spet zasedal delavski svet jesijske železarne. Ob močni udeležbi članov je bilo zasedanje zelo živahno. Predsednik delavskega sveta Srečko Jagodič je poročal, da je bil znižan osnovni plan za novo valjarno debele pločevine na Javorniku na mero njene zmogljivosti, hkrati pa je bil zvišan osnovni plan za žično valjarno. Grajal je naraščanje izmečka, ki je znatno presegal običajno mero. Podvzeli bo treba ostre ukrepe, da se bo znižal ta izmeček, treba pa bo tudi ugotoviti, zakaj izmeček narašča. Prav tako je predsednik delavskega sveta grajal kopicenje materiala v železarni, kar veže znatna obratna sredstva, za katera mora železarna plačevati obresti. Zaloge koks in starega železa za vložek niso skladne z zalogami rude, ki jo ima železarna v velikanskih množinah. Tudi zaloge gotovih izdelkov naraščajo, kar prav tako brez potrebe povzroča zamrznjenje obratnih sredstev.

Stevilo delavcev je v primeri z lanskim letom manjše. Navzile temu je železarna svoj proizvodni plan v prvih štirih mesecih po vrednosti preslegla za 6,5%. Delovna disciplina se je na splošno zboljšala. Povprečna dnevna zasledba je znašala lani v prvih štirih mesecih 86,20% celotnega delavskega

Obisk uglednega francoskega znanstvenika

Povabljen od rektorata Tehnične visoke šole je prispel v Beograd ugledni francoski znanstvenik prof. Parodie, ki uživa sloves svetovnega strokovnjaka za elektrifikacijo železnic.

strijske nakaznice s kuponji zamenjali za nove industrijske denarne bone, o čemer bo izdan še poziv. Tudi boni za vezano trgovino se bodo v bodoče izdajali v obliki denarnih bonov za vezano trgovino.

Novi industrijski denarni boni se bodo uporabljali na isti način kakor dosedanje potrošniške nakaznice s kuponji. In sicer za nakup industrijskega blaga široke potrošnje z 80% popusta. Veljavnost denarnih bonov bo časovno neomejena in jih bo potrošnik lahko izkoristil na področju vse države. V trgovinskem poslovanju pa bo pomenila uvedba teh denarnih bonov precejšnje olajšanje, saj ne bo več treba lepiti odrezanih kuponov, kar daje sedaj osebuju v trgovini mnogo dela. Tudi predlaganje denarnih bonov Narodni banki zaradi regresa bo enostavnejše v primeri s predlaganjem nalepljenih odrezkov, ker bo z njimi poslovanje enako kakor s denarnimi boni.

KITAJCI SE SPET UMIKAJO VZDOLŽ VSEGA BOJIŠČA

pripravljajo pa večji napad proti južnokorejski prestolnici Seulu

Tokio, 21. maja. Osmo ameriška armada poroča, da se kitajske in severnokorejske čete po srditih bojih skoraj vzdolž vsega korejskega bojišča umikajo. Boji so bili posebno hudi na osrednjem delu bojišča. Kitajske čete so začele napadati tudi na vzhodnem bojišču, na katerem je bilo že več dni precejšnje zatišje, vendar pa so bili vsi napadi zavrnjeni.

Na zahodnem bojišču so sile Združenih narodov danes vkrakale v Mun-san in napredovale približno 6 km. Vendar pa poročajo o novem zbiranju kitajskih čet ob severnih dohodih k Seulu. Izvidniki poročajo, da se pripravljajo Kitajci za večji napad proti južnokorejski prestolnici.

Stiri rezervne kitajske divizije, ki so jih po večerašnjih velikih izgubah danes vrgli v boj na osrednjem bojišču, so znova skušale razširiti vdor skozi črte Združenih narodov. Čeprav so oklepne enote Združenih narodov strle kitajske napade in je imel sovražnik velike izgube, poročajo, da so že nove kitajske enote pripravljene za

boj. Kitajci si obupno prizadevajo razširiti vdor, vendar so po zadnjih poročilih, ki jih prenaša agencija France Presse, vsi ti poskusi doživeli neuspeh in se zdaj Kitajci na tem delu bojišča povsod umikajo.

NAJNOVEJŠE VESTI Z BOJIŠČA

Tokio, 21. maja. Na zahodnem delu bojišča so ameriške in britanske enote tik za petami kitajskih čet, ki se umikajo, in jim zadajajo velike izgube. Britanske enote so danes popoldne prišle do ceste Seoul—Cuncon, ameriške čete pa so vkrakale v Munsan in Udzongbu. Na osrednjem bojišču so ameriške čete strle napade kitajskih in severnokorejskih sil in začele protinapad v smeri rezervarja Conpongja, približno 12 km jugovzhodno od Kapjonga. Stab 8. armade poroča, da na tem odseku poenjujete pritisk na ameriško 2. divizijo. Na vzhodnem odseku bojišča so južnokorejske čete zavrnile napade kitajskih sil.

Poveljnik 10. ameriškega zbora je izjavil, da so bile izgube kitajskih in severnokorejskih sil večer večje kot skupne izgube v zadnjih petih dneh.

Ameriško letalstvo je ves dan bombardiralo zbiranje kitajskih sil na osrednjem bojišču in čete, ki se umikajo na zahodnem delu bojišča.

Agencija Nova Kitajska poroča, da je ameriško letalstvo v prvih desetih dneh meseca maja izgubilo 33 letal od katerih je bilo 16 sestreljenih, 17 pa poškodovanih.

Na vzhodnem bojišču so Kitajci spet poskušali prebiti južnokorejske črte. Kitajske čete, ki so napredovale po gorskih pobočjih pod varstvom dimnega zastora, so napravile 2 kline v južnokorejski črte, vendar pa sta bila po večernih bojih in topniškem ognju ta kline spet izravnani in so bile kitajske čete vrzene nazaj za črto, s katero so začele napadati.

Letalske sile Združenih narodov so napravile danes najhujši napad na korejskem bojišču od začetka vojne. Več kot 40 veletrdnjav je več ur metalo 250 kg težke bombe na kitajske čete, ki si zamenjale prizadevanja, da bi se na osrednjem delu bojišča prebile prof. jugu. Večera so napravile letalske sile Združenih narodov več kot 1000 poletov in bombardirale sovražnikove položaje na bojišču in v zaledju.

Včerašnje severnokorejsko poročilo, ki ga prenaša United Press, trdi, da napreduje kitajske in severnokorejske čete na vseh odsekih bojišča. Poročilo dodaja, da so kitajske in severnokorejske čete med sedanjim ofenzivno nesposobile približno 9000 vojakov, ki pripadajo silam Združenih narodov.

Pakistan ne bo poslal čet v Korejo

Karachi, 21. maja (Un. Pr.). Zastopnik pakistanskega ministrstva za zunanje zadeve je danes povedal, da Pakistan ne more poslati svojih čet na korejsko bojišče, ker je v sporu z Indijo zaradi Kašmira.

PARIŠKA KONFERENCA ŠTIRIH VELESIL

Sovjetska formulacija o demilitarizaciji Nemčije sprejeta

Pariz, 21. maja. (Tanjug). Na današnji 57. seji namestnikov zunanjih ministrov so se predstavniki treh za bočnih velesil sporazumeli, da sprejmejo sovjetsko formulacijo o demilitarizaciji Nemčije. Predstavniki Francije, Parodi, ki je predsedoval seji, je izjavil takoj v začetku seje, da sprejme sovjetski predlog o demilitarizaciji, da bi prišla konferenca iz zagate, odklonil pa je, da bi prišla na dnevni red.

konferenca zunanjih ministrov ameriška oporišča in Atlantski pakt. Predstavniki Velike Britanije Ernest Davies je soglašal s Parodijevo izjavo. Sovjetski delegat Gromiko je nato izjavil, da sprejme predlog Parodija in Daviesa, vtrajal pa je na tem, da naj bi prišla na dnevni red tudi ameriška oporišča in Atlantski pakt.

Pri poznejši izmenjavi stališč je Gromiko pripomnil, da sovjetska vlada želi, da bi v vprašanje obravnavali štirje zunanji ministri.

ČETRTO ZASEDANJE DONAVSKE KOMISIJE

Galac, 21. maja. (Tanjug) Sinoči je prispela v Galac delegacija FLRJ na četrto zasedanje Donavske komisije. Na čelu delegacije, ki šteje 7 članov, je načelnik ministrstva za zunanje zadeve FLRJ in pooblaščen minister Dragoje Djurić.

Danes se bo na poziv sekretarja Donavske komisije, zastopnika Sovjetske zveze Grigorija Morozova sešla posebna delovna skupina, ki naj bi pregledala načrt za pravilnik o plovi po Donavi in načrt za pravilnik o rečnem nadzorstvu, ki ga je izdelal sekretariat komisije. Jugoslavija nima svojega zastopnika v tem sekretariatu. Dokončno izdelane načrte za ta dva pravilnika bo delovna skupina predložila četrtemu rednemu zasedanju Donavske komisije, ki se bo začelo v sredo, 23. maja.

Delovne skupine so nekaj novega v Donavski komisiji. Na nobenem izmed treh dosedanjih zasedanj ni bil v rabi ta način dela, tako da so delegacije v glavnem lahko samo glasovale o načrtih, pri katerih sestavljanju niso sodelovale, ker jih je sestavljali sekretariat komisije. Tako so na zasedanjih je površno razpravljali o zelo pomembnih vprašanjih, glasovanje pa je bilo v naglici opravljeno. Edino jugoslovanska delegacija ni bila za takšen način dela in je večkrat zahtevala, naj sodelujejo pri izdelavi načrtov zastopniki vseh držav, ki so člani Donavske komisije. Sele ko je jugoslovanska delegacija to večkrat zaporedoma zahtevala, je večina privolila, da naj delovne skupine obdelajo najpo-

membnejše gradivo, ki bi nato prišlo pred Donavsko komisijo. Vendar je bilo zahtevno jugoslovanske delegacije samo formalno ustrezno, ker odloča o tem, katera vprašanja naj obdelajo delovne skupine, o datumu njihovega sklicanja in o tem, ali se bo delovna skupina sploh sešla, sekretar Donavske komisije, sovjetski zastopnik Morozov.

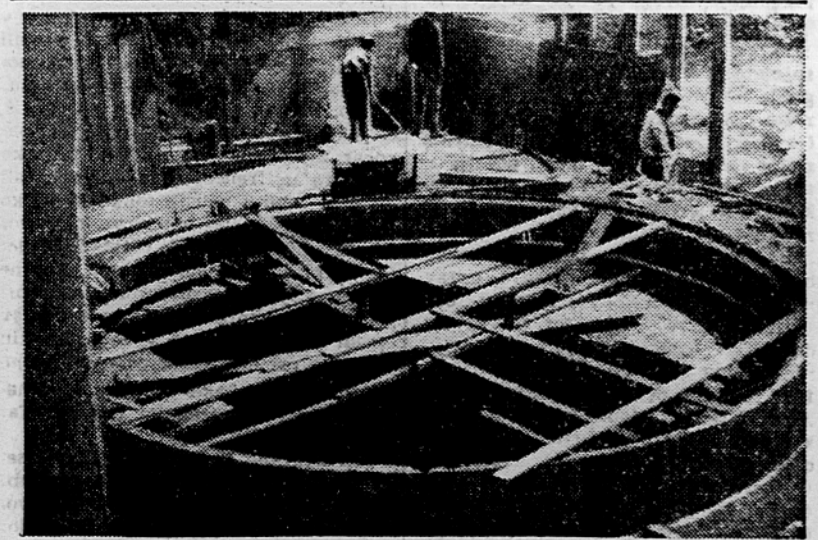
Delegacija Zveze novinarjev Jugoslavije prispela v London

Sinoči je prispela v London delegacija Zveze novinarjev Jugoslavije, ki bo ostala tri tedne v Veliki Britaniji kot gost oddelka za informacije britanskega zunanjega ministrstva. V delegaciji so bivši predsednik Zveze novinarjev Jugoslavije Dušan Timotijević, sedanjí sekretar zveze Vinko Winterčak, urednik »Borbe« Dušan Popović, urednik »Ljudske pravice« Vlado Vodopivec, urednik »Nove Makedonije« Mitar Hadži Vasiljev in direktor Urada za informacije LR Hrvatske Jovo Ugrčić. Delegacijo spremlja gosp. Jeeps, član britanskega konzulata v Zagrebu. V Londonu so našo novinarsko delegacijo sprejeli veleposlanik FLRJ dr. Jože Brilej, člani oddelka za informacije britanskega zunanjega ministrstva in našega veleposlanstva ter predstavniki britanskega tiska.

SPREJEM TITOVE ŠTAFETE V LJUBLJANI

LJUBLJANCANI, UDELEŽITE SE SLOVESNOSTI DANES OB 17.30 PRED NARODNIM DOMOM

Prihod Titove štafete v Ljubljano bo prenašal Radio Ljubljana

Na gradbišču hidrocentrale v Medvodah so gradbena dela na desnem turbinskem stebri v glavnem končana. Steber ima na vrhu veliko okroglo odprtino (glej sliko), skozi katero bodo s pomočjo žerjavja spuščali v notranjost dele turbine in generatorja. Obe Kaplanovi turbini za Medvedovo bosta v Litostroju kmalu dovršeni, če se le dobava neklih delov iz inozemstva ne bo zakasnila. Oba turbinska tekača pa sta že gotova. Konstrukcije za glavni portalni žerjav, ki je potreben tako za montažo kakor tudi za poznejša remonta dela, bo izdelala tovarna »Frane Leskovec« v Mariboru, ki je dobila za to potreben material. Na gradbišču se že pripravljajo za montažna dela, ki se bodo verjetno začela proti koncu leta. Medtem pa bodo dovršili še levi turbinski stebere.

Pomanjkanje surovin ogroža nadaljnji razvoj industrijske proizvodnje v Evropi

Zeneva, 21. maja. Gospodarska komisija Združenih narodov za Evropo je objavila letni gospodarski pregled za leto 1950, iz katerega je razvidno, da so evropske države lani zvišale industrijsko proizvodnjo za 13% v primeri z letom 1949. Hkrati je bila kmetijska proizvodnja še vedno za 6% nižja od predvojnega. Večina evropskih držav uporablja pretežno del svojih skupnih sredstev za večjo razširitev proiz-

vodne zmogljivosti in je tudi naraščanje proizvodnje spremljalo splošno povečanje trgovine med evropskimi državami. Evropski uvoz iz prekomorskih držav se je zmanjšal, prav tako pa tudi odvisnost Evrope od ameriškega izvoza. Zato je, kot je podoba, dolarsko vračanje pred rešitvijo. Poročilo poudarja, da se je evropska tekstilna proizvodnja zvišala za 13%, proizvodnja različnih strojev za 12%,

tonaža trgovskih ladij za 16%, premoaga za 2% in surovega jekla za 10%. Gospodarska komisija za Evropo opozarja nato na nevarnost, ki grozi nadaljnjemu zvišanju evropske proizvodnje zaradi pomanjkanja surovin. Tak položaj je nastal po mnenju komisije predvsem zaradi ustvarjanja zalog surovin v ZDA in zvišanja cen. Zaradi tega komisija misli, da morajo evropske države posvetiti več pozornosti tako zvišanju proizvodnje osnovnih surovin kakor tudi uravnoteženju industrijske in kmetijske proizvodnje. Šesto zasedanje gospodarske komisije Združenih narodov za Evropo se bo začelo 29. maja.

ZDA proti konferenci štirih velesil zaradi mirovne pogodbe z Japonsko

Washington, 21. maja (Reuter). Ameriški zunanji ministerstvo je izročilo sovjetskemu veleposlaniku v Washingtonu odgovor na sovjetsko noto z dne 7. maja o mirovni pogodbi z Japonsko. ZDA odklanjajo sovjetski načrt za sestanke zunanjih ministrov ZDA, Velike Britanije, ZSSR in LR Kitajske zaradi izdelave osnutka mirovne pogodbe z Japonsko in obtožuje sovjetsko vlado, da espodbuja napada, ker zavlačuje Japonski pravico do kolektivne varnosti.

pravo tega glede vsakega predloga, ki bi ga stavila ZDA ali Britanija, kar bi samo otežilo skorajšnjo sklenitev mirovne pogodbe z Japonsko. Glede demilitarizacije Japonske, kar je zahtevalo ZSSR v svoji noti z dne 7. maja, izjavljajo ZDA, da je bila demilitarizacija izvedena že za okupacijske Japonske. Okupacijski statut bo prenehal veljati, brž ko bo sklenjena mirovna pogodba. Če pa bi nekaj ameriških sil ostalo na Japonski tudi po zneženju, potem to ne bodo okupacijske sile, temveč te, ki naj zagotovo ukrepe kolektivne varnosti, v katere bi Japonska prostovoljno privolila.

Grof Sforza o akciji za spremembo mirovne pogodbe z Italijo

Genova, 21. maja (AFP). Italijanski zunanji minister Carlo Sforza je izjavil danes v Genovi, da je Italija pripravljena začeti diplomatsko in politično akcijo, ki ji bo vrnila položaj in mesto na svetu in skladu z njo zemljepisno lego in prispevkom, ki ga

lahko da za prihodnost zahodnega sveta. Sforza je dejal, da se italijanska vlada trudi, da bi dosegla spremembo mirovne pogodbe, ki jo je imenovala nepravilno in nemogočo. Rezultati teh naporov dajejo po njegovih besedah italijanski vladi upanje, da bo že sedaj lahko dosegla sporazum o trojni deklaraciji. Italijanski zunanji minister je nato izjavil, da je sporazum s Francijo najzanesljivejši element italijanske zunanje politike in varen steber združitve Evrope. Glede Sovjetske zveze je Sforza dejal, da si prizadeva prevzeti mesto bivše nemške sile.

Sporazum med zahodnimi velesilami o poenotenju orožja

Washington, 21. maja (AFP). ZDA, Velika Britanija in Francija so sklenili poenotiti nad 400 vojaških predmetov. Med tem materialom je tudi ameriški lahki tank in nekaj ameriških topov različnih kalibrov. Ameriško obrambno ministrstvo ni hotelo izdati seznama poenotenega orožja, ki ga bodo odslej uporabljale ameriška, britanska in francoska vojska.

Težkoče grške zunanje trgovine

Atene, 21. maja (Tanjug). Kronični primanjkljaj v trgovinski bilanci, ki spremlja Grčijo že nad 10 let, je danes poglavito vprašanje grške vlade. Znesek okrog 650 milijonov dolarjev, ki ga je Grčija dobila v okviru Marshallovega načrta, je sicer pripomogel, da so začasno ustavili nadaljnje naraščanje primanjkljaja in zvišali narodni dohodek, vendar ni zadostovalo, da bi delo obnovili v takem obsegu, da bi mogla pričakovati boljše trgovinsko bilanco. Visoke cene grških izvoznih predmetov, kot so tobak, sveže govedje, surove kože in vino, so vplivale na zmanjšanje izvoza. Zato sedaj proučujejo možnosti za preusmeritev izvoza

po strukturi, oziroma prehod na izvoz riža, tkanih izdelkov, rudnin in kemikalij. Da bi zvišala proizvodnjo teh predmetov in znižala proizvodne stroške, se je grška vlada lotila triletnega graditvenega načrta, ki so ga začeli izvajati sredi lanskega leta. Po mnenju vlade lahko samo izpolnitev tega načrta prepreči, da ne bi Grčija prihodnje leto po prenehanju ameriške pomoči prišla v težaven položaj. Iz teh razlogov je Grčija prosila Organizacijo za evropsko gospodarsko sodelovanje za 300 milijonov dolarjev. Zgraditveni načrti velikih termoelektrarn, hidrocentral, tovarn briketov, kaustične sode, dušikovega gnojila in aluminija, modernizacija premogovnikov na področju Pitolomside in ureditev novih rudnikov srebra pri Atenah ter večja melioracijska dela — so elementi, ki naj bi po mnenju vladnih predstavnikov povečali narodni dohodek in znižali lanski primanjkljaj od 284 na 80 milijonov dolarjev v letu 1953. V Atenah hkrati poudarjajo, da vrh tega vse te načrte ogroža sedaj potreba po povečanju obrambnih sil in prehodu na vojno gospodarstvo.

V nekaj vrstah

Pariz, 21. maja. Vrednost francoskega uvoza je znašala v aprilu 104,2 milijarde frankov, vrednost izvoza pa 87,7 milijarde frankov. S tem so se pasivna trgovinska bilanca povečala za 3,1 milijarde frankov v primeri s prejšnjim mesecem. In sicer predvsem zaradi večjega uvoza premoga, koksa, nafte in kemikalij.

New York, 21. maja (Reuter). Pekinska vlada je protestirala pri svetovni poštni uniji, ker ni povzela njenih predstavnikov na sestanku izvršilnega odbora unije. V protestu izjavlja, da bo vsak sklep, sprejet brez udeležbe predstavnikov Kitajske, »proti zakonit in neveljavna«.

Karachi, 21. maja (Ass. Pr.) Pakistanko zunanje ministrstvo je zanikalo izjavo afganistanskega veleposlanika v Londonu, da so pakistanske čete napadle neko afganistansko obmejno stražnico. V demantiju se nasprotuje trdi, da so afganistanske čete napadle pakistansko vas 4 milje znotraj pakistanskega ozemlja. Po istem poročilu so pakistanske čete ujele 28 afganistanskih vojakov.

Karachi, 21. maja (AFP). Danes je bil aretiran pakistanski general Nazir Ahmed, ki se je komaj vrnil iz Velike Britanije, kjer je bil v generalski službi. Generala Nazir Ahmeda so aretirali zaradi sodelovanja v vojaški zapoti, ki je bila pred kratkim odkrita v pakistanski vojski.

Kdo bo prvi...

V Budimpešti že nekaj dni zaseda Izvršni odbor mednarodne zveze novinarjev. Le-ta organizacija, ki se s ponosom imenuje mednarodna, je postala v zadnjih letih poslušna, slepo orodje Informbiroja. Izvršni odbor je sprejel že vrsto sklepov in odločitev: o zbiranju podpisov za stockholmski in berlinski mirovni razglas, o borbi za pakt petih velesil, o zmanjšanju oborožitve itd. Sprejeti so tudi resolucijo, v kateri obsojajo vse novinarje, ki podpirajo vojno hujskaštvo in širijo razne netočne vesti. Na predlog tajnika francoske konfederacije dela, novinarja in člana izvršilnega odbora budimpeštanske organizacije novinarjev Jeana Bedella so nadalje sklenili, da bodo objavili črno listo vseh novinarjev na svetu, ki so (po njihovem mnenju) netični vojne in sovražniki človeške družbe. Ta črna lista bo izpopolnjena, dokler »ne bo prišel čas, ko bodo prišli pred sodišče vsi, ki bodo na njej«.

Medtem ko so vsi ostali sklepi več ali manj nezanimivi, pa je vzbudil sklep o črni listi posebno v Franciji val protestov. Iz Bedellove konfederacije dela sta takoj izstopila novinarja George Donaud, delegat francoske konfederacije dela pri agenciji »France Presse«, in Emil Guyconaty, tajnik sekcije novinarjev francoske generalne konfederacije dela. Pri izstopu sta izjavila, da ima informbirosko vodstvo teh sindikatov »politijsko naziranje o vlogi in delu novinarjev«. Celotnega poteka zasedanja v Budimpešti in njegovih sklepov ni vredno niti komentirati. Morda bi bil primernejši predlog, da bi namesto črne liste, ki jo bo treba šele sestavljati, objavila »Mednarodna zveza novinarjev« kar seznam svojih članov.

Naš jezik Ureja dr. Mirko Rupel

O tujkah so mnenja različna. Eni jih preganjajo, drugi pa jih krepko pišejo. Tujke so razmeroma mlade besede, sprejete iz klasičnih romanskih in anglosaskih jezikov. Njih število silovito raste z napredkom znanosti in tehnike. Navadno so mednarodne: elektrika, motor, asfalt, realist, hotel, poezija — in te take besede so znane v vseh kulturnih jezikih. Ali naj jih tudi mi rabimo? Dan na dan slišimo in beremo take besede: administracija (uprava, upravnstvo), bilten (objava, razglas), biro (pisarna, urad), direktor (ravnatelj), diskusija (obravnavanje, razpravljanje), ekipa (moštvo, družba, družina), fakt (resnica, dejstvo), fluktuirati (valovati), fond (sklad), fonmirati (obilkovati), importirati (uvajati), institucija (naprava, ustanova), inteligent (izobraženec), interpetrati (tolmačiti), komite (odbor), kompakten (strmjen, jedrat, klen), komplet (popoln), kongres (shod), konflikt (spor), kontrola (pregled, nadzor), magazin (skladišče, trgovina), masovni (mnogi), objekt (predmet), perseku. cija (preganjanje), plan (načrt), reprezentant (zastopnik), sekretar (tajnik), solucija (rešitev), specifikan (poisben,

svoj, lasten), špljon (vohun) itd. itd. Mar so vse te tujke potrebne? Domače besede, ki sem jih dodal v oklepaju, kažejo, da bi mirno mogli brez njih. Pa bo koo rekel: kaj te moti tujke, poglavito je, da se razumemo. Počasi, prijatelj! Ali res meniš, da jih vsi razumemo? Mar naj od vsakogar zahtevamo, da bo znal latinsko in grško in francosko in angleško ali da se bo moral naučiti toliko in toliko tujih besed, če bo hotel razumeti slovenski spis, slovenski časniki? Iz dopisov, ki jih prejemam, vem, kakšne težave imajo danes preprosti ljudje pri prebiranju časnikov in časopisov prav zaradi tujk, ki so se v zadnjih letih pokazale pri nas kakor gobe po dežju. Zanimivo je, kako je Lenin 1924 nastopil proti nepotrebnim tujkam. Tako je zapisal: »Mi kvarimo ruski jezik. Tujke besede uporabljamo brez potrebe. Uporabljamo jih nepravilno. Čemu bi govorili s defektne, če lahko rečemo nedostati ali pomanjkljivosti ali napake? Seveda, če se človek, ki se je šele nedavno naučil brati, zlasti brati časo, pise, z vso nemo loti njihovih branja, si nehoti prisvaja česopisne jezikovne obrate. Prav časopisni jezik pa se pri nas pričena kvariti. Če je pri člo-

veku, ki se je pravkar naučil brati, upravičljivo, da kot nekaj novega uporablja tujke besede, literatom tega ni mogoče oprostiti. Ali ni že čas, da na povemo vojno nepotrebnemu uporabljanju tujih besed? In spominimo se besed maršala Tita, ki je dejal dopisnikom Tanjug: »Pogostokrat uporabljajo tujke izraze za pojme, za katere imamo sami ustrezne besede in izraze. Samo če v našem jeziku ni izraza, ki bi ustrezal tujemu, ali pa če se je tuj izraz že uveljavil, je njegova uporaba upravičena drugače pa ne. Zato morate paziti, kadar pišete, da vas bodo razumeli ne le višji ali srednji voditelji, marved da vas bo razumel sleherni kmet.« Gotovo si nihče ne želi, da bi s pretirano rabo tujk tako rekoč odpravili slovensčino. Le preberite si tale stavke: »Ekstremno radikalni in ekstremno reakcionarni elementi kolaborirajo v konkretni situaciji.« Ali je to še slovensko, če sta od desetih besed domače le poznih vzem in in predlog? Pa bi tak stavek prav lahko srečali v našem tisku. Naslednji primer, menim, danes še ne bi bil mogoč, če pa rabe tujk ne bi izjemale, bi ga nemara kmalu kje brali: »Praprta nas je fakt, da je re-pertor bal afštranz samo v vestibulu teatra, ni pa bil publiciranz v žurnalu.« Tujko je treba ločiti od tujke, n. pr. mlade francoske afštranz, deranzirni,

Resna vojna bremena ameriških državljanov

New York, 21. maja (Un. Pr.) Ameriški letalski minister Thomas Finletter je izjavil, da bodo znašali letos ameriški izdatki za vojno v Koreji in za izvajanje oboroževalnega programa skoraj četrtino stroškov, ki so jih imeli ZDA v drugi svetovni vojni. Ko je govoril na proslavi ob dnevu ameriških oboroženih sil, je Finletter prav tako dejal, da bodo letos znašali izdatki za obrambo, za katere zahteva predsednik ZDA, naj bi se raztegnili tudi na prihodnje leto, čež sto milijard dolarjev, kar je po njegovih besedah nekajkrat več od vseh stroškov ZDA v prvi svetovni vojni. V to vsoto niso všteti stroški v zvezi s skupnim programom pomoči tujini. Finletter je na koncu dodal, da bodo tako velikanski izdatki vsekakor resno brem

Kaj mislijo prosvetne oblasti s poukom francoščine?

Kakor je slišati z več strani, misli Svet za prosveto in kulturo z novim šolskim letom ukiniti še tisto malo francoščine, ki je bila v nekaterih prvih razredih srednjih šol šolskega leta 1950-51 in jo pustiti samo na 3. zavodih in Sloveniji na vseh ostalih pa dosledno vpeljati nemščino in angleščino.

Razumljivo je, da so prosvetne oblasti leta 1945 dale rusični kot tujemu jeziku v šoli prvo mesto. Razumljivo je, da je ta jezik danes izenačen z ostalimi in celo v upadanju. Razumljivo je tudi, da so prosvetne oblasti povpravile greh iz stare Jugoslavije in v velikem obsegu uvedle v srednje šole angleščino. Ni pa razumljiva prosvetna politika glede francoščine, ki je vnesla že takoj leta 1945 v razmere na srednjih šolah in na univerzi še večjo zmedo, kakor pa jo je povzročil okupator. Namesto da po štiriletni prekinitvi ta predmet takoj spet uvedejo v srednje šole (poleg rusine in angleščine) in tako nadaljujejo konvencijo v jezikovnem pouku, so prosvetne oblasti zavrgle venko dragocenosti, ki smo jo pri nas ustvarjali tri desetletja; dragoceno, prezriven kader prosvetne francoščine, ki ka kader niti za rusino, niti za angleščino se do nje ne bo dosegel. Če bi takoj leta 1945 te kadre razložili zaposlili v stroki, namesto da so jim iz ne vem kakih razlogov stroje odvzeli in jih preusmerjali v vse mogoče druge predmete in celo v pisarniške službe, bi danes ne bila taka anarhija glede tujih jezikov pri našem intelektualnem naraščanju. Ta bi se danes prajajal gimnazij na vsaki verzvo z sodnim znanjem enega največjih civilizacijskih jezikov moderne dobe. Angleščino bi uvajali postopoma po razpoložljivosti kadrov in s francoščino bi si angleščina delila zavose.

Francija res danes nima tiste ekonomske in politične pomembnosti in vredine, kot jo je imela nekdanji. Ali v svojem šestdesetletnem vzponu je ustvarila in nakopila toliko kulturnih vrednot, da se bo ves svet z Anglijo in Rusijo vedel dolga stokrat zatekal k njim, kakor se je jim zatekal k kulturi in jeziku. Če bi se zdaj naša izobila svoj politični pomen. Omikana Francija se je zavedala tega. Svoboda civilizacijskega poslanstva. Brez ozira na politična ozadja tega poslanstva Francija nudila drugim narodom velike pozitivne kulturne vrednote, ki jih pa hočejo — kot kaže — pri nas zdaj prosvetne oblasti »iziliti kot otroka s koritom vrede. Francija ni nehala podpirati naših bibliotek in revijami; začela je dajati knjižnice in strokovno izobrazbo našim intelektu-

Perzijska kriza dozoreva

Teheran, 21. maja. Svetovni tisk komentira vsebino diplomatske note, ki jo je 19. t. m. poslala vlada Velike Britanije Perziji. Nota je bila sestavljena v precej ostrem tonu. Predvsem je poudarila, da so interesi britanske vlade in interesi anglo-franske petrolejske družbe istovetni. Vlada Velike Britanije je pripravljena poslati v Teheran posebno mislijo, ki naj bi se pogajala o petrolejskem sporu. Britanska vlada izraža v notu upanje, da bo Perzija privolila v pogajanja in dodaja, da bi odklonitev ali kakršen koli njen poskus, da bi s silo uveljavila zakon o nacionalizaciji petroleja, resno ogrozila prijateljske odnose med Britanijo in Perzijo in imela najresnejše posledice. Tu trdijo nekateri komentatorji, da je Velika Britanija izločila iz »sv« note grožnjo o oboroženih intervenciji šele na predlog ameriškega zunanjega ministrstva. Omeniti je treba, da je bila ameriška nota perzijski vladi v vseh točkah podobna britanski, in da je vsebovala tudi odstavke, da perzijski vladi ni treba pričakovati pomoči ameriških petrolejskih strokovnjakov, ako bi bili britanski strokovnjaki odstranjeni iz abadanskih rafinerij.

Ze naslednji dan je član perzijske senatne komisije za petrolej Hussein Maki izjavil, da bo Perzija odklonila vse britanske zahteve v zadnji not, in da se zaradi končnega podpravljanja petrolejske industrije ne bo ustrašila niti prelivanja krvi. Izrazil je tudi razočaranje, ker ZDA podpirajo stališče izkoriševalske družbe Anglo-Iranian in njene neosnovane zahteve. Dodal je, da je Perzija podobna sodu smodnika, ki lahko eksplodira vsak trenutek.

V zvezi s perzijskim petrolejskim sporom, navajajo mnogi komentatorji različne novice o ojačenju britanskega vojnega brodogoja v Sredozemskem morju in o zbranju britanskih suhozemskih sil na Srednjem vzhodu, še posebno pa v Bahreinu in v Bazarahu, blizu perzijske meje. Na drugi strani pa isti komentatorji trdijo, da se je perzijska vlada odločila ojačiti vojaške nasade v jugozahodni Perziji, kjer se nahaja tudi večina angleških petrolejskih koncesij. Vsi komentatorji so zlasti zaskrbljeni zaradi negotovega stališča Sovjetske zveze v primeru oborožene britanske intervencije. V zvezi s tem je objavil holandski list »Nieuw Rotterdamse Korant« intervju z nekim visokim funkcionarjem sovjetske kontrolne komisije, ki je menda izjavil, da bo Sovjetska zveza (po njegovem mnenju) v primeru britanske intervencije v Perziji, nudila Perziji vsa pomoč razen oboroženih sil za ohranitev samostojnosti.

Šehuman za utrditev ravnotežja v Evropi

Metz, 21. maja (AFP). V govoru, ki ga je imel večerjajo o mednarodnem položaju v Sarrequeimnesu (Saarzemünd), je zunanji minister francoske vlade Robert Schuman poudaril, da je glavni smoter moskovske vlade odcepitve Evrope od ZDA. Schuman je naglasil, da je treba utrditi narodno obrambo, da bi se vzpostavilo ravnotežje med Vzhodom in Zahodom, vendar ne zato, da bi se vojna začela, temveč preprečila. Schuman se je zavzel za utrditev evropske solidarnosti v Združenju Evrope, »kjer mora Francija prevzeti vodstvo v službi miru«. Poudaril je, da se je treba truditi za »organiziranje kolektivne obrambe in mirovljubne graditve skupno v Nemčiji. Ko je govoril o vojnih ujetnikih iz Lorenne in Alzacije, ki so še vedno v ZSSR, je Schuman napovedal, da bo o tej zadevi govoril na konferenci zunanjih ministrov štirih velesil.

15 kandidatnih list za volitve v Franciji

Pariz, 21. maja (AFP). Polnočno dne 20. maja je potekel rok prijave političnih strank in skupin za splošne volitve v Franciji. 15 strank in skupin bo postavilo svoje kandidacijske liste. Liste bodo dokončno potrdili do 26. maja do polnoči. Do tega časa morajo vse prijavljene stranke oziroma politične skupine postaviti svoje kandidate v najmanj 30 departmajih.

Trolejbusni promet na Reki

Reka bo za Beogradom drugo mesto naše države, ki bo imelo trolejbusni promet. Na Reko je že prispelo prvih deset trolejbusov, ki so bili naročeni v Italiji. Na glavni trolejbusni cesti, ki pelje ob morski obali in veže dva najbolj oddaljena dela mesta, montirajo električni vod in kmalu bo pod streho tudi velika transformatorska postaja. Trolejbusni promet bo urejen še letos. Glavna njegova proga bo dolga 11 km in bo z njo zvezan tudi Sušak, sedanjí tretji reški rajon.

lepih delih Slovenije da bi v njih ustvarili mirne in dobre izobražene mlade begunce. Za begunce so preskrbeli hrano in obleko in — kar je najvažnejše — sprejeli so jih z materinsko ljubeznijo, iz katere jih je iztrgala strahovna vojna. Majokateri otrok je vedel povedati, čigar je oče, in še za ime bi od marsikaterega ne vedeli, če ne bi prišlo z njimi nekaj odraslih beguncev in če ne bi organizacije Rdečega križa po vsej državi iskale otrok. — Bojazljivo in Alibano. Nekdaj je bilo to znano in priznано, pozeje pa je podla informbiroska gonila tudi vsi to človekoljubno skrb in delo obsula z lažmi in obtoževanjem. Od Moskve so začeli s radijske postaje razširjati podlo laž, da grški otroci v Jugoslaviji stradajo in umirajo v taboriščih. Vse take laži zavrača zdaj že tretji transport grških otrok iz Jugoslavije v Grčijo in izjave predstavnikov Rdečega križa so največje zadoščenje našemu Rdečemu križu in naši državi. Tako zadoščenje bodo dali tudi starši in drugi skrbniki, ko bodo prevzeli zdrave in dobro vzgojene otroke. Vsi grški otroci so bili v domovih našega Rdečega križa deležni vzgoje in šolanja v svojem jeziku in mnogi izmed njih so se tudi že začeli učiti kake obrti.

Samo Jugoslavija pošilja domov grške otroke

Iz raznih domov Rdečega križa so zbrali v Arandjelovcu nad 200 begunskih grških otrok, ki jih bo, kakor smo že poročali, 23. t. m. prevzela mednarodna komisija Rdečega križa ter jih potem izročila staršem, sorodnikom in drugim skrbnikom. Do je že tretja skupina grških otrok, ki jih naš Rdeči križ iz svojega varstva pošilja v domovino.

Za begunske grške otroke je za vzela Organizacija združenih narodov s posebno resolucijo naročila vsem državam, naj jim prej vrnejo grške otroke staršem sorodnikom in drugim skrbnikom, ki se oglašajo pri Ligi društev Rdečega križa v Evrope. Liga društev Rdečega križa je poslala vsem državam, v katerih bi uzečili bit grški otroci, velik seznam od staršev in skrbnikov iskanih otrok. Na tem seznamu je nad 18000 imen. V naši državi sta že tri mesece dva predstavnika Rdečega Rdečega križa, ki bosta sedaj kot opazovalca že tretjič prisostvovala oddaji in prevzemanju grških otrok, ki so bili pod varstvom našega Rdečega križa. Oba švedska odbornika Rdečega križa sta tudi v Arandjelovcu in izjavila sta, da je doslej samo naša država poslala male grške begunce, ki so na seznamu Lige društev Rdečega križa, ter uredila njih vrnitev v domovino.

To sicer ni lahko delo a zelo značilno je, da je v redu opravljeno samo v Jugoslaviji. Mali grški begunci so začeli prihajati v našo državo že v prvih mesecih leta 1948 in tudi Rdeči križ Slovenije jih je nad 500 sprejel v svojih taboriščih. Če bi se takrat uredili in popravili razne stavbe v naj-

Gospodarstvo z vodo in naši ljudski odbori

Nadaljevanje s 1. strani

dovode, kdo naj ureja bregove rek in podobno? Za velike hidrocentrale, velike melioracije in druga dela skrbi država. Zvezni, republiški in okrajni proračuni bodo navadno zagotovili sredstva za večje objekte. Toda majhnih objektov in del država ne more niti financirati niti se z njimi podrobno ukvarjati. To je stvar neposrednih koristnikov: podjetij, ustanov, posameznikov in vasi. Tudi praksa je tako potrdila.

vodne zadrage, kakršne so bile v Prekmurju, na Ljubljanskem barju, v Mirniški dolini in drugod. Na Ljubljanskem barju so n. pr. odtokni kanali zapuščeni, zarasli in zasuti z muljem. Ne bi se smelo ponoviti kakor tu, da je ljudski odbor pobiral prispevke za vzdrževanje teh objektov, zbrana sredstva pa do letos ni porabil zanje. Barjani že pripravljajo vodno zadrugo, ki bo tudi gospodar vseh njihovih sredstev. Reka Mirna je bila tudi regulirana, toda zdaj je tako zarasena z drevmi in polna mulja, da spet prestopa bregove in poplavlja; tam, kjer bi bile lahko dobre njive, imamo je slabe travnike. V Ilirski Bistrici pa zaradi neurejene Timave namaka voda okrog 1000 ha rodovitne zemlje; z izsušitvijo močvirja bi za najmanj 30% dvignili pridelek na hektar. V vseh kraških predelih, v Belji in Šuhirski dolini in drugod primanjkuje pitne vode in zlasti sušna poletja težko prizadenejo tamošnje prebivalce. Pred vojno so tu in tam že obstajale vodne zadrage za zgraditev vodovodov. Doslej nas je močno oviralo tudi pomanjkanje cevi za vodovode.

Kako napak je bilo, ko so mnogi mislili: zdaj nam vodne zadrage niso potrebne, država bo vse sama napravila. Navsezadnje ni nihče skrbel niti za tisto, kar je bilo že prej narejeno. Napak je bilo, da smo pustili razpasti ali se nismo dovolj brigali za stare vodovode, ki so bili v veliki meri neuporabni. In še nekaj je vzrok, da se tuje tako širijo: naša lagodnost in lenoba. O tem pa prihodnjik.

Nove knjige in revije

Preletimo: Ilustrirani časopis za poljudno prirodnoznanstvo. Izdaja Prilodnoslovno društvo v Ljubljani. Leto XIII. St. 8. Ljubljana 1951. — L. Lavro Cermelj: O pojavih pri eksploziji atomske bombe. — Franc Pernerli: Kako se barvajo tekstilna vlakna. — Anton Peterlin: Uranske kope. — Zdravilni tropce (H. Pehani). — Znanstveni svet. — Mesecnik za znanost in kulturna vprašanja. Leto VI. Štev. 3. Štev. 4. Trst 1951. — Marko Perovčič: Ekonomski odnosi Jugoslavije i Albanije (1947-1948). Izdalo Novoslovensko izdavalstvo Saveza novinarjev Ljubljane. Beograd 1951. — Karl Marx-F. Engels: Izbrani dela. I. zvezek. Izdala Cankarjeva založba v Ljubljani. Strani 690. Ljubljana 1951.

Vodne zadrage najbolj prirodno združujejo vse tiste, ki imajo skupen interes izkoristiti vodo ali se ubraniti njenega škodljivega delovanja, pa si sami ne morejo pomagati. V Sloveniji je velika potreba po vodnih zadržavah, zlasti na Ljubljanskem barju, v grosuljski kotlini, Rači, okrog Ptujja in Pragerskega predvsem zaradi osuševanja zemlje, v Krškem v glavnem za radi namakanja, v Prekmurju pa bi delala oboje. Važna in najlažje izvedljiva naloga vodnih zadržav je vzdrževanje obstoječih objektov, druga zelo važna naloga pa je gradnja in vzdrževanje vodovodov. Pripravljen je že osnutek uredbe o vodnih zadržavah za vsa država. Čeprav uredbe še ni, že v praksi uporabljamo njena napotila, saj niso nekaj povsem novega, ampak so le posplošena izkušnja iz dosedanjega dela. — Okrajna poverljivost za komunalne zadeve, krajevni ljudski odbori in svetovi državljanov pri ljudskih odborih ter bodoči svetovi pri vodno-gospodarskih upravicah lahko mnogo napravijo za razvoj vodnih zadržav in vodnega gospodarstva. ab.

